

REFORMATIONEN I EUROPA OCH SVERIGE.

Vad hände igår i Sigtuna? Kyrka och stat skiljs åt

Diskutera om reformationen var en politisk eller religiös uppgörelse.

Vad var det som väckte ideerna om reformation

Vad var det som fick folk i olika samhällsklasser att lockas av ideerna i reformationen.

Vilka var emot reformationen, varför.

Vad var det som gjorde att reformationen kunde få fotfäste och överleva som ide.

I dessa svar kommer vi att hitta både religiösa och politiska ideer.

Del 1. Reformationsidén vaknar.

Fråga eleverna hur den katolska kyrkan fungerade innan reformationen, alltså vad var det man reformerade.

Följande punkter vill jag ha upp på tavlan:

1. Kyrkan var ekonomiskt mycket stark. Alla har väl rest i katolska länder och sett de otroligt inredda kyrkor som finnes där.
2. Kyrkan var politiskt mycket stark. Andliga furtrar betedde sig som värdsliga.
3. Kyrkan hade under årens lopp lagts sig till med religiösa riter som inte nödvändigtvis hade någon biblisk förankring. Tex syndernas förlåtelse genom avlats brev.
4. Ett avstånd rent mentalt mellan kyrkan och den vanlige bonden var ganska stort enligt vissa.

Fråga sen eleverna Vem som kan tänkas irriteras av dessa punkter. Betänk även vem som gagnas inom kyrkan (alltfrån fotfolk till höga herrar rymms ju här)

1. Kronan, bönder och till viss del adel.(Hela kyrkan)
2. Kronan, adel och bönder till viss del - då bönderna kunde få stöd av kyrkan om dessa hade makt. (gangar mest biskopar och högre kyrkoherrar, prästerna tvingades göra vad biskop sa.)
3. Bönder som inte har råd med avlatsbrev. (Troende och fromma typ munkar och präster. Biskopar hade här en inkomstkälla)
4. Bönder och vanliga präster och munkar.

Dessa problem och frågor diskuterades inom den katolska kyrkan.

Del 2 Martin Luther

I denna religiösa och politiska situation träder så Martin Luther fram.

Personligt: Född 10/11 1483 Död 18/1546

1512 Professor i Wittenberg

1517 95 Teser om avlaten

1520 Påvlig bulla mot teser. Luther författar riktlinjer för reformationen

1521 Luther blir bannlyst.

1525 giftemål med Katarina von Bora, fd nunna.

Den store reformatorn? Hans betydelse har både överdrivits men klart också underskattats.

Hans budskap når fram till folket, då han kan "tala till bönder på bönders vis och lärde män på latin."

Grundbudskapet i Luthers lära var att

¹⁾Frälsningen var en individuell uppgörelse mellan Gud och människan.

Frälsning kunde nås genom tro och nåd,

²⁾Bibeln var det enda rättesnöret

³⁾och det allmänna prästadömet dvs ingen skillnad mellan präst och församling

Det var i Luthers lära ingen skillnad mellan präst och församling.

Detta får politiska konsekvenser:

Fråga elever om de kan tänka sig några:

1. Om det andliga frälset kan ifrågasättas: så kan det världsliga frälset klart ifrågasättas.

2. Bönderna gör uppror

3 Kronan kan då det var enligt Luther undersåtarnas skyldighet att lyda den av Gud insatta myndigheten, övertaga stora delar av kyrkans rikedomar.

FÖR ATT REFORMATIONEN SKALL ÖVERLEVA KRÄVS STÖD IFRÅN FURSTAR OCH KUNGAR. BÖNDERNA SOM GÖR UPPROR KAN LUTHER INTE LITA PÅ.

Del 3 Calvinism.

Fråga om någon vet vad det är?

Reformerta Refomationen.

Säte i Genève. Grundare Jean Calvin 1509-64.

Stora tanken är presdesstinations läran.

Kartan sid 24 Atlas till Historien.

Visa på spridningen.

